

Nro. 12.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Augustus 9. ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

Császár, és Császárné Ő Felségek, Laxenburgi szokott nyári lakó palotájokból, e' folyó Augustus 3-ik napján, a' fürdővel való éles végett, B á d e n-
be mentek által, a' hol nemcsak Bécs városából, hanem más Austriai helységekből is számos urak és asszonyok mulattyák magokat, vigan vannak, igen kedvezők lévén nékiek a' mostani meleg napok. — Ferdinand volt Toskánai Nagy és Főherczeg, és mostani Szaltzburgi Vál. Fejedelem, Fels. Urunknak kedves testvér öttse is, ezen a' napon, úgymint, Augustus 3-ikán ment a' maga új birto-
kaiba a' Szaltzburgi Vál. Fejedelemségbe, holott a' M i r a b e l l nevezetű nyári mulató palotájába

szállott bé, a' hova még a' múlt Juliusnak 14-ik napján, az ő Kir. Fő herczegsége familiája szentséssén megérkezett. A' Csász. Kir. udvari tiszteket 's tselédekét, innen lett elmenetele előtt harmad nappal, szépen meg ajándékozta Ő Kir. Fő Herczegsége, némellyeket kész pénzel, másokat arany piksissel, és drága brilliántos gyűrűkkel.

Itten, 10. 12 naptól fogva igen forró napok járnak, úgy annyira, hogy a' ki elkerülheti, a' nap nyugtaig szobájából ki menni sem kívánkozik. Este is kevés gyönyörüséget talál a' mulatni kívánó ember, mivel akárhová fordul, mindenütt ezer ni ezer szúnyug követi őtat, de a' mellyek sem nem olly testesek, sem nem olly mérgesek, mint a' minéműek a' Tisza körül valók: mindazáltal ezek is jól meg szokták az ember lábait, kezeit és abrázatját köppölözni, kiváltképen a' gyenge bőrű alakoknak.

Német Ország.

Saltzburgból Julius 12-ik napján. Tegnap előtt egy hirdetményt tétetett a' mi uralkodó Fejedelmünk közönségessé, mellyben következő titulussal élt: Mi Ferdinand, Isten kegyelméből, Magyar és Cseh Országai Printz, Austriai Fő herczeg, Saltzburgi herczeg, Eichstædti, Pafsau és Berchtolsgadani Fejedelem, Római Sz. Birodalombéli Választó Fejedelem s. a. t.

A' Würtembergi, Hasszai és Bádeni új Vá. Fejedelmeknek Régensburgi Dietán lévő követjeik, a' Német Birodalombéli Fő Cancellarius Directorialis ministerjének B. Albininak, a' múlt Julius 10-ik és 13-ik napjain, egy egy promemoriát adtak által, a' mellyekben egyen egyen azt szor-

galmaztatták, hogy a' nevezett új Vál. Fejedelmek a' Vál. Fejedelmeknek Collegiumába, a' szokott formalitással vezetessenek be, márel lévén mind a' taksa, mind az égyebek miatt támadt nehézségek intéztetve.

A' Német Országi négy új Vál. Fejedelmeknek statusbéli erejekről illy meg jegyzélt olvasunk egy moltanában költ Statisticus munkában:

1. A' S z a l z b u r g i Vál. Fejedelemség 210 négy szegű mértföldre, 304000 lakosra, 's jövedelme egy millió, és száz hetven ezer forintra megy elztendönként.

2. A' W ü r t e m b e r g i Vál. Fejedelemség 190 négy szegű mértföldre, 700000 lakosokra, és két millió hatzáz ezer forintra.

3. A' H a f f z i a i Vál. Fejedelemség 166 négy szegű mértföldre, 470000 lakosra, elztendei jövedelme egy millió nyólcz száz ezer forintra.

4. A' B á d e n i Vál. Fejedelemség 130 négy szegű mértföldre 400000 lakosra, 's elztendei jövedelme két millió forintra megyen. — A' M e c k l e n b u r g i herczegségnek, mellynek Vál. Fejedelemségre való emeltetését a' Pétersburgi Csász. udvar nagyon szorgalmaztattattya, nagysága 240 négy szegületű mértföldre, népessége 300000 főre, elztendönként való jövedelme, egy millió, két-száz ötven ezer forintra tétetődik.

Mind a' Német Birodalomból; mind a'több Európai Országokból jött közönséges és magános tudósításokból úgy értyük, hogy az idén valamint a' mezőknek, úgy a' szöllő hegyeknek termése, bővségére 's jóságára nézve, az el múlt elztendőkbeli bővséget felül haladja, és hogy a' régtől fogva nagy szükséget szenvedett embe-

riség nagy reménységgel tapláltatik az eránt , hogy oltsoóban veszi és eszi magakenyerét ennek-utánna.

A' Brandenburgiai Fejedelemségben a' Friedrichswaldi Reformatus Prédikátor a' tehénhimlővel való bé óltásnak előmozdítására , 's annak közönségesebbé leendő tétele végett, mind közönséges és magános tanításai, mind jó példa adásai, mind a' maga praxisa által, a' Status és a' szemvedő emberiségre nézve nagyon érdemessé tette önnön magát. — Minekutánna ő a' maga halgatóit ezen védelmező eszközzel való élésre intette volna, leg elsőben is a' maga esztendő's férfi magzatjába óltntta azt bé, és hogy azon nyavalyának egész folyasáról, és bé óltottmagzatjának fris vóltáról őket meg győzhesse, engedelmet adott nékiek arra, hogy a' beteget akár nappal, akár éjjel, 's akár mikor meg látogathassák. De még is egy sem akart közülök első lenni, és a' költséget is sajnállották. Arra való nézve, arra ajánlotta önnön magát, hogy ő maga, és minden fizetés nélkül fogná gyermekeiket bé óltani, melly ajánlását, leg elsőben is az egyházi fordította maga hasznára, és 3 esztendő's fíjatskáját bé óltatván, jó példájának követésére másokat is fel buzditott, ugy annyira, hogy két hólnapok el folyása alatt, 30 gyermekbe óltotta bé ez a' hiv pásztor a' tehén himlőt a' leg szereztséesebb következéssel.

Frantzia Respublika.

Párisból Julius 22-dikán. A' Kormány-szék parantsolatjára, polgár Biot igen hires természet vizsgáló tudós azon köveknek meg vizsgálása végett, mellyek a' múlt Aprilis 23-ikán, az Ornei Olytályban az égből hullottak, el menvén,

és a' reá bizott dolgot hiven el követvén, a' Párisi Nemzeti Institutumnak olly jelentést tett, hogy egy olly kerületben, mellynek két négy szegeletű mértföld a' nagysága, mintegy 30000 darab nagyobb és kisebb kövek estek le a' levegő égből, és ezek egy olly tüzes golyóbistól vették eredeteket, a' melly a' nevezett napon a' levegő égben széllyel pattant.

P á r i s b ó l, Julius 25-ikén. G e n t b e n, A. Belgiumnak egyik nevezetesebb városában, a' Fr. első Conzul feleségének 16 mesterségesen kötött kosarak vitettek ajándékba. Ennek egyikében egy olly 100 Párisi réfből álló finom darab vászony találtatott, mellynek 5 réf vólt a' szélessége, 's olly finom gyapot fonalból vólt készülve, hogy 300 ezer réf két fontnál többet nem nyomott. — Antverpia városa 9 Dánia Országi fajzású barna pejderék lovat ajándékozott az első Conzulknak.

B r ü s s e l b ő l Julius 22 dikén. Tegnap Szerentséssen ide érkezvén az első Conzul, és Conzulné, nagy pompával jöttek bé városunkba 12 ezer főből álló válogatott szép nép állván fegyverben paradirozott nékiek, az ő kedvekért felállított lovas gárdistákkal, vólt Herczeg de Ligne lovagolt eleikbe. A' kapu előtt tsinált pompás triumfális kapu alatt mind a' városnak kultsai, mind a' szamokra készített felette pompás és költséges hintó, a' Brüsseli lakosok nevében nékiek által adattak.

B r ü s s e l b ő l Julius 23 dikán. A' midőn tegnap előtt estve az első Conzul hozzánk bé jött vólna, 300 fényes köntösbe fel öltözött Dáma ült a' nagy árnyékos útban párnákon, 's 100 főből álló muzsikus chorus tsinált muzsikát. Ezen szó-

zatnak: Eljena' 'Nagy Bonaparte! szünete nem volt. Az első Conzulinak tegnap nyújtat-
ta bé a' Város azon igen czifra és igen költséges
tsipkéből készült köntöst, mellyen már régtől fog-
va dolgoznak, és a' mellyhez hasonlót még eddig
senki sem látott. Ez a' köntös egy kis hajóba
vitetett eleibe, mellynek árbotzfája aranyból, vi-
torlája aranyfonalból, kórmánya vont ezüftből volt
készítve. Nagyon meg örült Bonaparté Affzony-
ság ennek a' ritka ajándéknak, dél után, mind a'
kanálison, mind a' közönséges piatzokon el kez-
dődtek a' közönséges mulattságok.

A' tanátsház előtt, mellyben fényes bál
adatódott az első Conzulnak, és a' mellyen ő né-
hai V. Károly Császár karos székébe ült, szökő ku-
takon folyt a' bor, éjjel az egész város ki volt vilá-
gosítva. — Tegnap a' Hollandiai követek is az el-
ső Conzulinál ebédeltek, a' kikkel ő megkülömböz-
tető képpen bant. — A' midön városunkba az el-
ső Conzul, és Conzuliné bé jöttek volna, amaz egy
deltzeg szürke paripán a' nemzeti gárdisták egy
ügyü forma ruhájába volt fel öltözve, utánna az ő
kedves Mammelukja lovaglott. Bonaparte Affzony-
ság 8 lovas hintóba hozatott bé. Minden úttzak a'
mellyeken t. i. által kellett néki menni illatozó, virá-
gokkal voltak bé hintve.

P á r i s b ó l Julius 21-dikén. A' Fr. ármá-
diát minden esetre 900 ezer főre szándékozik az
első Conzul szaporítani, a' kik közt 650 ezer fő-
ből álló gyalogság lészzen. — Az Angliába való
ki szállásra, tsak itten 50 talpas hajók vagynak
munkában, a' mellyek mihelyt el készülnek, mind-
járt a' Hawrei kikötőhelybe fognak a' S e y n e fo-
lyó vizén evezni. Azoknak a' külömbkülömb fé-

le rangú hajóknak, a' mellyek ezen expeditzióra fordítandók lesznek, ezernél többre megy a' számok. — Az ide való hires Astronomus de Lalande fel számlálta, hogy ha e' világnak lakható harmad része olly népes vólna mint Frantzia Ország, 1000 millió ember helyet, 8000 milliónak lehetne azon élni. — A' miolta az első Conzul hazánk kikötőhelyeit meg látogatta, meg kettőztetett szorgalmatossággal készitetnek az Angliába való kiszállásra rendelt hajók; az ő jelen létele mindeneket electrizál, 's hihető képpen ezen okon szándékozik haza veendő útjában, kikötőhelyeinket még egyszer meg látogatni, és a' tenger partokon taborozó Frantzia seregeket meg mustrálni.

N a g y B r i t a n n i a.

L o n d o n b ó l Julius 13-dikán. Nem sokára (igy kérkedik egy ide való közönséges újság levél) A' Hollandusokhoz tartozandó négy nevezetes Coloniák, úgymint, D e m e r a r i, E s s e q u e b o, B e r b i c e, és S u r i n a m ismét Anglus kezekbe fognak esni. A' mint kereskedőinknek értékekre esett, azon 1600 főből álló Hollandiai katonaság, a' kiket az Amiensi bekésséges kötés után a' Belgák oda küldöttek, többnire mind meghóltak, és az ott lakó plántások, az Angliai flottillának oda érkezését nagy nyughatatlansággal várják, semmi sem szolgálván több hasznokra nekik, mint ha a' jelenvaló környülállások közt Anglia uradalma alatt lehetnek, 's terméseiket akár merre bátorsággal ki hordhatyák.

L o n d o n b ó l Julius 14-dikén. Az Alsó Parlamentomnak tegnapi gyűllésében, a' mi hadi dolgokra ügyelő Ministerünk akként nyilatkoztatta ki magát, hogy ő csak a' jövő hétfün terjesztheti

a' hadi seregeknek további meg szaporitását a' Parlamentum eleibe. Ex-minister Pitt a' ministereket felettébb ótsárlotta, hogy ők azon ellenség ellen, és a' kinek plánuma Anglia ország mastúl való nem függesének, és bóldogságának semmivé való tetelében határozódik meg, szunnyadozó módon és nagy resteséggel teszik a' készületeket. Erre minister Addington azt mondotta, hogy ő nálla senki sem érzi jobban a' védelmező eszközök szorgalmaztatásának szükséges voltát, hanem hogy elsőben is jól meg kell a' Kabinetben ezen dolgot fontolni.

A' Guernseyi, és Jerseyi szigetek ellen, a' mint haljuk, erőssen készülnek a' Frantziák. Demind a' kettőben számos katona őrizet van helyheztetve, e' mellett egy könnyű flottátska védelmezi azokat. Ezen két szigetnek minden fegyvert fogható férfiai fegyverbe öltöztek, és ha a' szükség 's a' környülállások azt kívánnák, kevés órak alatt több hadi népet és hajókat is lehetne oda küldeni.

O r o f z B i r o d a l o m.

Ezen folyó hólnapnak, úgymint Juniusnak 12-dikén, ugyan itt, a' N é w a folyó vizén lévő hidről, egy Kozák alatt a' lova meg szelesedvén, a' rajta ülővel együtt a' vízbe ugrott. Ezen történetnek szemlélői, mindnyájan úgy vélekedtek, hogy ez a' szegény Kozák lovával együtt oda vész; azomban lovával együtt a' folyó viz színére felmenvén, annak 200 lépesre távol lévő túlsó partjára magát a' nyeregbe erőssen tartván szerentésen ki úszott, és minekutánna kedves lovát megtörölgette volna, maga egy jó pohár palinkát bortsáittle a' torkán.

A' Kronstadti kikötőhelyben (Finnlandiá-

ban) lévő Orosz nagy flotta olly készülettel van, hogy minden szempillantásban ki evezhet a' tengerre. Az Orosz Birodalomnak ezen hadi készületeiről sokféleképen gondolkozik a' Publicum mind ott, mind egyéb Európai Országokban. — Azoknak az Orosz seregeknek tápláltatásokért, melyeket néhai I. Pál Császár, az utolsó Fr. háborúban az ellenség ellen segítségül küldött vala, a' Pétersburgi Csász. udvari 8 millió rubelt fog, külömbkülömb terminusokban a' Csász. Kir. udvarnak fizetni.

A' Pétersburgi Tudósok Akadémiájának, három kötetet ajándékozott a' Batava Respublikának belső dolgaira ügyelő Tanács a' Tudós világ előtt esméretes Batava Florából, és az ezen Akadémiához küldött levelében az eránt való kívánságát jelentette ki, hogy szeretne a' tudományokat tárgyazó dolgokban, annak tudós tagjaival correspondentiába botsátkozni.

Magyar Ország.

Wesprémből Julius 28-ikán. Sok esztendőök óta nem vólt annyi vendég a' Bal. Füre-di savanyú viznél, mint az idén, és még sokkal többen gyültek vólna öszve, ha a' különben elég tágas házak mind meg lévén telve, szállást lehetett vólna kapni. — Egyébb iránt senki sem látott semmiben szükséget. A' savanyú viz erejéről kikitsekedve beszélt (a' Magy. Kurir elsőbb Irója is magán tapasztalta annak hasznát), vólt kelete a' vidám mulatságoknak is, melyeket a' Természet kellemetessége még inkább ébresztett.

A' millyen változó vólt egynéhány hetek előtt az idő, ollyan szép most. Örömmel aratja a' gazda ember jól megérett gazdag vetéseit, a' mások

szükségével vissza élő uzsorás pedig törődik magában, mivel a' gabonának arra szem látomást alább száll. — A' szőlő hegyek is alkalmas bő szüretet ígírnék: a' bornak mindazonáltal fel megy az arra, mivel a' tavali termés több esztendők múlva is kapós lesz.

* * *

Ezen folyó esztendőben, a' múlt Junius 6 ik napján tartatódott Mélt. L. B. Révay Pál, Cs. Kir. belső Status Tanácsos, Tek. Turócz Vármegye örökös és Fő Ispanja, a' Septemvralis Tábla Assessora Ő Excellentiája előülése alatt az a' népes Gyűlés, mellyben a' Sárviz ingoványos helyeinek ki száraztatása, nem különben a' Balaton Tavának le botsátatása, és a' Sió 's Kapos kerengő vizeinek meg igazítása vétetődtenek vala fel. A' sárviz, a' melly a' Bakony erdőben vészti eredetét, egész Tólna Vármegyét keresztül futja, 's Batha mező városnál a' Dunába foly bé. Mivel nem egyenes, hanem kerengő lineában van a' folyása; sok ingoványos helyet tfinál útjában, a' mellyekből semmi haszon nem vétetődhetik. — Ennek a' folyóviznek, 's az ez által okoztatott ingoványos helyeknek ki száraztatása végett, még 1776-ik esztendőben rendeltetett vala ki egy Királyi Commissió, a' melly Tihányban tartván maga üléseit, nemcsak ezen tárgyról magáról, hanem egyfzersmind a' Balaton vizének le botsátatásáról, és a' Sió 's Kapos vizeknek regulatiojáról is sokáig tanatskozott, és dolgozott vala.

A' fent nevezett Királyi Commissarins Ő Excellentiája, mindjárt ezen Gyűlés kezdetében elsőben is azt terjesztette a' fel gyült Statusok eleibe,

hogy ha a' Sárviz ki száraztásával a' Balaton vizének le bortsátása, és a' Sió 's Kapos vizeknek regulatiója is öfzve kaptasoltatódnak, illy esetre nagyobb, mélyebb 's költségesebb canalisokat kell a' Sárvizébe tsinálni; ez által pedig, azoknak a' Tólna Vármegyei földes uraknak, a' kiknek birtokaik a' Sárville mellett fekülznek, a' költségek nagyon meg szaporodik; következésképen, a' természet i gasság azt kívánnyá, hogy ezeknek teendő költségeiket a' Balaton Tava, és a' Sió 's Kapos folyóvizek mellett lakó birtokos urak, a' proportio szeréut vissza térítsék. Ahoz képest égyedül olly feltétellel rendelte volna Ő Excellentiája a' jelenvaló gyüllést, hogy a' jelenlévő Statusoktól és Rendektől meg tudhassa.

1. Hogy a' Sárviz kiszáraztásával együtt, hozzá kellé egyfzersmind a' Balaton vizének le bortsátásához, és a' Sió 's Kapos vizeknek regulatiójához is kezdeni?

2. hogy készeké az ezen Tó és folyó vizek mellett lakó birtokos urak, a' Sárville mellett lakó Földes uraságnak a' nagyobb és mélyebb canalisokra teendő költségeiket vissza téríteni?

3. Minémü itélettel vannak ezen fontos munka el kezdésének módjáról?

Minekutánna azon Királyi Commissiónak munkája, melly ezen tárgyakra nézve, még 1776-ik éfztendőben, Tihányban készitetett vala, fel olvastott volna, leg elsőben is két kérdés tamádt a) Lehetséges és eszközölhető dolog e' a' Balaton vizének le bortsátása, és a' Sió 's Kapos vizeinek regulatiója? — b) Hafznos léfzen e' aza' Publicumnak? Mind a' kettőre affirmative, az az állatásképen fe-

leltek az ezen gyűlésben jelen volt Vármegyebeli, és Földes uraságoktól küldetett Geometrak, vagy Földmérők.

Az elsőbb pontra nézve újóbban más kérdés támadt, tudniillik akárjake a' Balaton tava, Sió és Kapos vizek mellett lakó birtokos urak, hogy az 1776-ik esztendőben készült planum szerént ne csak a' Sárviznek ingoványos helyei száraztatódjanak ki, hanem hogy egyfzersmind a' Balaton vize is lebotsáttassék, 's ez által hajókázóva 's a' kereskedésre alkalmatossa tétetődjön, és a' Sió 's Kapos vizek is reguláztassanak? Az elsőbb tárgy, kevesebb, az utólsóbb, a' mint kikitudhattya, sokkal több munkát, 's következésképen, költséget is sokkal többet kíván, Ezen tárgyra nézve a' Statusok és Rendek abban egyeztek meg, hogy valamit azon felül költeni fognak a' Tólna Vármegyei Földes uraságok, a' mi a' Sárviz kiszáritásához szorososan meg kívántatik, mind azt a' Balaton tava, és a' Sió 's Kapos vizek mellett lakó birtokos Urak vizsgálja fogják téríteni azon mód szerént, a' mint a' Földmérők azt ki dolgozzák, 's meg határozzák.

Továbbá azt kívánta sokszor említett Királyi Commissarius Ő Excellentiája, hogy minekelötte ezen nehéz, de a' Publicumra nézve közhasznú munkához fognának, szükség volna:

a) Az arra meg kívántató költséget ki dolgozni.

b) Azt is meg határozni, kik által szedetődjön ez a' költség öszve.

c) Egy olly személyre bizni ezen költségnek ki szolgáltatását, a' ki eránt leg nagyobb bizodalommal lehetnek a' cointeressatus Statusok és Rendek.

d) Noha az 1776-ik esztendőbéli Commissió alkalmatosságával az ezen munkára fordítandó summát, az akkori Geometra Krieger Sámuel felvetette, és meg is határozta légyen; de mivel azon idő czikkelyétől fogva valamint minden dolgoknak az árra, úgy a' munkásoknak bérek is nagyon felment, és azon meg határozott summa ezen munkának végbe vitelére elégtelen volna: ahozképest azon Krieger által készített planumot tsak pro normativo kellene tartani, a' munkára teendő költséget pedig annak végbe vitetése után kell öfzve számlálni.

e) Ezen költségnek adására azok a' földes uraságok lesznek proportionaliter kötelesek, a' kikre azon munkából való haszon háramlik.

f) Mivel a' Sárvizben készitendő Canálisok úgy fognak intéztetni, hogy azok terhes hajókat is el birjanak, a' hajókázásból való haszonban pedig nem tsupán a' Balaton tava, és a' Sió 's Kapos folyó vizek mellett, hanem a' Tólna Vármegyebéli Sárviz mellett lakó földes urak is részesülni fognak: ezen köz hasznú jótéteményre nézve igazságosnak tartatik, hogy az illy hajókázásra alkalmas Canalisoknak készitetésekre fordítandó költségeknek adásában minden említett Földes Uraságok, a' proportzió szerént, részesüljenek.

g) Hogyha valaki vagy réttyében, vagy más fekvő jószágában, vagy azokban a' malmokban, mellyek ekkorig a' Publicumnak ártalmára nem vóltak, következésképpen, hogy ha a' fellyebb meghatározott intézetek nem tétetődnének, azoknak jussaiban továbbá is meg maradhatna, meg károsítatnék, szükség, hogy ennek szenyvedett kára vissza teritődjön.

h) Továbba a' midőn ez a' köz hasznú munka végbe vitetődik, szükség leszen helyyes és igaz computust tsinálni, és azoknak, a' kik a' proportzion felül költséget tettek, felül való költségeket vissza teríteni, azok pedig, a' kik a' magok competenziáján alól költőnek, a' még hátra lévő summát le fizetni kötelesek lesznek.

i) Végre hogy ezen hasznos és már régtől fogva ohajtott munkához kezdeni leheszen; a' Krieger idealis clavis szerént, minél hamarabb lehet, 20 ezer forint szedetteffen öszve. Mivel mindazáltal a' concurrens Földes uraságok közzül sokan jelen nintsenek, és a' jelen lévő Uraságok tisztjeinek is tellyes hatalom arra nem adatódott, hogy mind ezen 20 ezer forintok közzé magok competentziáját adhassák, mind az ennekutánna meg kívántató elegendő költségeknak adására magokat le kötelezhessek: szüklég a' jelen nem lévő Uraságokat is meghalgatni; a' melly végre, ezen Welsprim városában jövő Augustus 16-ik napjára újabb gyüllést rendelt fent nevezett Királyi Commissarius Ö Excellentziája, hogy ekképen, az 1715-ik elztendőben hozott törvénynek 69-ik cikkelye szerént, a' meg nem jelenendők is úgy tartodjanak mintha jelen voltak 's mindenben meg egyeztek volna. Melly végre az is meg határozatott, hogy a' jelen való protocollum a' jelen lévő Vármegyébéli követeknek ki adatódjon.

k) A' mi ezen költséget bé szedő személyt, vagy Perceptort illeti, a' jelen lévő Statusok, és Rendek abban egyeztenek meg, hogy Királyi Commissarius Ö Excellentziája, e' végre, minden Vármegyéből egy egy alkalmas subjectumot válasszon ki, a' kik magától Ö Excellentziájától vegyék

az assignatziókat, 's magának Ő Excellenciajának adjonak számot is.

l) Utóljára, mivel a' Zala folyó vize is a' Balatonba folybék, és ez is gyakorta ki öat; következés képpen ennek is szüksége vagyon a' jó intézetre: arra való nézve, ennek a' folyóviznek is, a' ki nyilatkoztatott kivanság szerént, bé kell a' regulátzió munkájába menni, az avval határos Földes Uraságoknak szükség a' jelen való commissióba concurrálni, és a' végső compútusnak alkalmazásával a' reájok esendő költséget meg fizetni.

m) Azt sem mellőzzük el, hogy azon Tek. Zala Vármegye Geometrájára bizatott, hogy azon folyó vizet rajzolja le, mérje meg tökéletesen, a' több Geometrák pedig azoknak a' földes Uraságoknak, a' kik a' kérdésben lévő folyó vizektől ugyan mellze esnek, ezen teendő munkának hasznából mindazonáltal részt fognak venni, birtokaikat jegyezzék fel, a' munkának Tek. Tólna Vármegyében leendő el végződése után, a' Sió és Kapos folyó vizeken lévő malmoknak töltéseiket egymás után nyissák fel alólról, 's tudják meg, hol és minémű utat fog a' le folyó viz magának tsinálni? más új canálit kellé ásni, vagy azt, a' mellyet a' folyó viz magának tsinált meg hagyni, 's meg igazítani? minémű mélyységűnek kell annak lenni? melly helyen kell a' Balatonba bé botsátani, úgy mindazáltal, hogy mindenkör illendő tekintettel kell a' hajókázásra lenni s. a. t.

* *

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

Aízófői Plébanus, Tisztelendő P. Fuxhofer Damián, Sz. Benedek Szerzete béli Papnak Monasteriologia nevű Deák nyelven irt mun-

kajából, már két rész kikelt a' Wefzprémi könyvnyomtató sajtó alól. Az elsőnek árra, az árkusok számához 's a' hozzá járuló két képekhez képest 2 for. 27 kr. A' másodiknak árrát a' közelítő Pesti vásárra lehet csak meghatározni, a' mikorra alkalmasint a' több rendbéli Szerzetesek' képeik is ki lesznek metzve, 's a' munka mellé téve; mellyből elegendő nyomtatványok fognak Pestre szállítatni, a' Fejér Hajó nevezetű útzában, a' Fejér Bárány tzimer alatt isméretes házhoz: a' hol tehát bátran jelenthetik magokat a' Prænumeráns Urak, vagy azoknak biztosaik.

J e g y z é s.

Mi, mint a' kik a' Magyar Litteraturának nem leg utolsó elzközlői 's gyarapítói lenni kívánunk, jelentjük, 's adjuk a' tudós Magy. Publicumnak tudtára, hogy mi, minden kedves Hazánkban Magyar vagy Deák nyelven kiadatandó hasznos és jó munkákat, ezen újság leveleinkben ki hirdetni mindenkor készen leszünk. Arra való nézve kérjük tudós hazánkfiat, hogy mihelyt egy illy köz hasznú munka a' sajtó alól ki fog szabadúlni, arról vagy magok, vagy mások által tudosítsanak bennünket, vagy a' melly még kedvesebb leszen előttünk, munkáikat nekünk meg küldeni ne sajnálják. Mi, a' kik Polyhistoroknak magunkat nem tartjuk, tartani nem akarjuk, nem is tarhatjuk, az azokról való itilet tételt másnak engedjük; de azomban azt is jó szívvvel veszük, ha tudós hazánkfiak az illy új könyvekről való, minden részre hajlástól üres értelmeket velünk közleni, 's általunk az Olvasó Publicum előtt esméretessé tenni nem sajnálysak.